

talbeholdningen, men den fænestede Tilladelse til Udstedelse af 3 Millioner Kr. i Sedler er jo ikke blevet betinget af nogenformigst Forpølgelse af Metalbeholdningen, det er en indre Transaktion i Bankens Bøger, hvorefter den er bleven betinget. Det, der her er Banken tilladt, kan omtrent sammenlignes med følgende Tilfælde. En Mand eier 4,000 Rd. og kjøber derved Obligationer til et Beløb af 4,000 Rd. og pantsætter dem i Banken for 3,000 Rd., derved har han 7,000 Rd. at operere med. Det er det, Regjeringen har tilladt Banken, at laane Penge hos sig selv med Sikkerhed i sine egne Papirer. Hvorvidt det end er sikkert eller ikke, skal jeg ikke udtale mig om, jeg skal slet ikke bestride, at der er god Sikkerhed i Nationalbanken, men det er en meget betydelig Udvidelse af den Ret, Nationalbanken har, som Regjeringen her har givet, og denne Tilladelse repræsenterer en meget betydelig Pengesfordel for Nationalbanken. At tilstaa Nationalbanken en saadan Pengesfordel, samtidig med, at det nævnte Institut bidrager til at lette Omsætningsforholdene ved at holde Renten i 7 pCt., maa jeg anse for meget mærkeligt. Jeg vil imidlertid ikke blot indskrænke mig til dette Tilfælde, jeg maa overhovedet anse det for meget mærkeligt, at Regjeringen paa en Maade udvider Bankens otkroimsige Ret, der allerede er extraordinær nok. Her kommer jeg til, hvad der allerede er omtalt af et Par andre Talere, at, naar det maa erindres, at Omsætningsforholdene kræve store Omsætningsmidler, da maa Staten selv tage Fordelen deraf. Staten kan gjøre det enten ved at paalægge Nationalbanken en Afgift af den nye Seddelmasse, som den faar Ret til at udstede udenfor Otkroims Medhjælp, eller ogsaa kan Staten gjøre det paa den Maade, som allerede er antydet af flere allerede Talere og særlig er fremhævet af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), ved Udstedelsen af Kreditbeviser. Derved kommer Staten ganske vist til at gjøre det Samme som Nationalbanken, nemlig at stifte et Laan paa de Verdier, den har, men naar Staten gjør det, da bliver Staten i Stand til at regulere det paa den Maade, at Fordelen deraf i det Omfang, som det er muligt, kommer det Almene til Bedste. Naar der nu her er Tale om at anbringe 5 a 10 Millioner Kr. af Statens Midler i Laanforetagender for at komme Omsætningsforholdene til Hjælp, saa vilde jeg anse det for rigtigt, om Staten enten ganske eller for en væsentlig Del tilveiebragte de omhand-

lede Beløb paa den nævnte Maade ved Udstedelse af Kreditbeviser, thi paa hvilken som helst anden Maade Staten tilveiebringer Beløbet, vil den komme til indirekte at modvirke sit eget Formaal derved, at den, idet den tilbyder disse Midler, til Gjengjæld unddrager andre Midler fra Omsætningen. Dersom Staten gif hen og solgte Papirer, vilde den jo unddrage de Penge, for hvilke Papirerne bleve kjøbt, fra Omsætningen og binde dem paa den Maade, og dersom Staten foretog andre Operationer, vilde den let komme til at gjøre noget lignende, men ved Udstedelsen af Kreditbeviser vilde Staten vel ikke skabe nye Verdier; det sker hverken ved Udstedelsen af Banksedler eller Kreditbeviser, men den vilde trække en Vexel paa Fremtiden løbende paa disse 2, 3 eller 5 Aar, i hvor lang Tid nu Laanet skal tilbagebetales, som vilde tjene til at lette Reguleringen af Omsætningsforholdene, og Andet er det ikke, Staten kan og bør bidrage til, end at lette Reguleringen af de Omsætningsforhold, som for Dieblirket befinde sig i en Krise. Det vil den paa den Maade gjøre sikkert og med meget mindre Indgriben i de Forhold, der trænge til Beskyttelse og Betryggelse, end paa nogen anden Maade. Derfor vilde jeg anbefale, om man til 3die Behandling kunde tage under Overveelse, hvorvidt der ikke udtryffeligt burde indføres en Bestemmelse i Loven, der bemyndigede Ministeren til at tilveiebringe det omhandlede Beløb ved Udstedelse af Kreditbeviser. Hvad Lovforslagets øvrige Bestemmelser angaar og de øvrige Bestemmelser, der ere foreslaaede i Vædringsforslaget, da vil jeg som sagt ikke kunne stemme for nogen Fastsettelse af Rentefoden for et saadant Laan, den maatte selv tilbels paa Omstændighederne, idet jeg iøvrigt ganske slutter mig til den Grundtanke, at den bør sættes saa laot som muligt, saaledes at Staten ikke taber Noget derved, men heller ikke tjener Noget. Ligeledes er jeg enig med de ærede Dovesforslagsstillere i, at Fristen for Laanets Afvikling ikke bør sættes tidligere end til 31te December 1880. Jeg kunde endoglaa være tilbøjelig til at gaa længere, men dersom Omstændighederne til den Tid eller i Løbet af de første Par Aar skal vise sig vedblivende at være ugunstige, vil det jo altid staa i Lovgivningsmagtens Haand at fastsætte en Forlængelse deraf. Jeg vil anse det for urigtigt, hvis man nu fastsætter en Tidfrist til 1ste Januar 1880, hvilket ikke, som den ærede Finantsminister sagde, vil